

tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 16 4 ● 2017

● Foto: Theo Baas.

Kleine leeuwentand

Leontodon saxatilis

Kenmerken

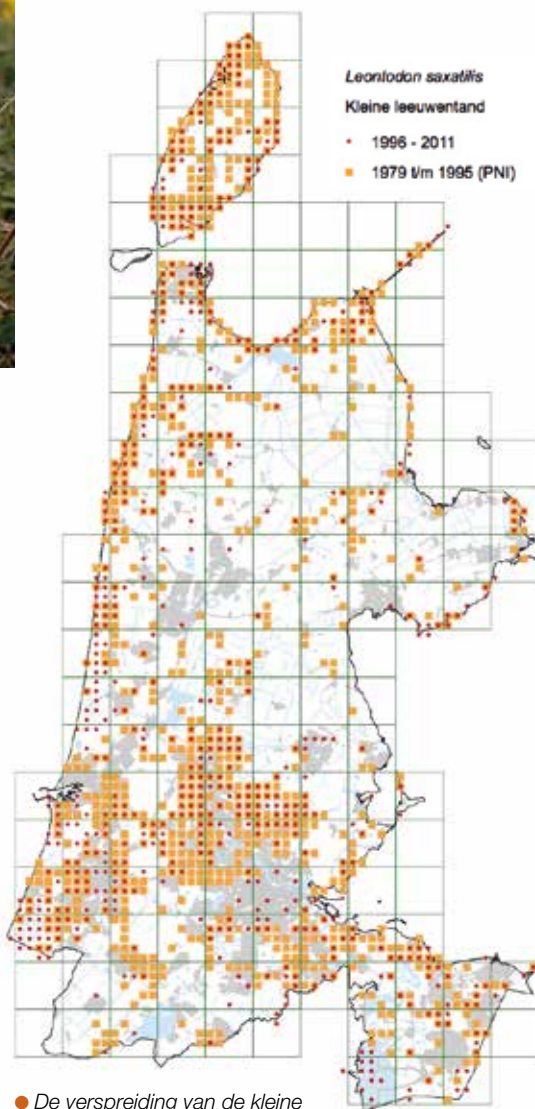
Kleine leeuwentand is lid van de familie der composieten (samengesteldbloemigen). Deze omvangrijke familie telt heel wat geelbloeiende soorten, die door de leek voor het gemak vaak "paardenbloemen" worden genoemd. Toch is het onderscheid tussen de meeste soorten minder moeilijk dan het lijkt. Daarbij bloeien paardenbloemen alleen in het voorjaar. Het geslacht leeuwentand telt een drietal soorten waarvan kleine leeuwentand uiteraard de kleinste is. In oude flora's staat de soort nog vermeld als 'thrincia', een lieflijke naam die helaas met de naamswijziging uit onze taal is verdwenen. Kleine leeuwentand is een lage, meestal tweejarige soort waarvan de bladeren in een rozet staan. Kenmerkend zijn de gaffelvormige haren op het blad: de haren splitsen zich nabij de top in een soort slangentongentje, hetgeen goed te zien is met een loep. De onbebladerde stengel draagt slechts één (voor de bloei overhangende) bloem.

Ecologie

Kleine leeuwentand is een soort van lage, open vegetaties op voedselarme tot matig voedselrijke bodem. De plant komt in een scala aan vegetatietypen voor en staat vaak op plaatsen waar verschillende soorten vegetaties aan elkaar grenzen. Dit soort overgangen vinden we bijvoorbeeld op de grens van droog naar nat en van zoet naar zout. Typische biotopen voor kleine leeuwentand zijn schrale graslanden, weinig bemeste slootkanten, vochtige duinvalleien en opgespoten terreinen. In veenweidegebieden kunnen we haar vinden op de overgang van lage moerasvegetaties naar grasland. In wegbermen groeit ze vaak in de randzone van 's winters gepekelde wegen. Haar tolerantie voor zout is in haar voordeel omdat de vegetatie hier laag blijft waardoor ze weinig concurrentie van andere planten te duchten heeft. Kleine leeuwentand is een goede indicator voor bijzondere omstandigheden. Waar kleine leeuwentand staat, komen vaak bijzondere soorten voor. Het loont altijd de moeite

Noord-Hollandse planten

Theo Baas

● De verspreiding van de kleine leeuwentand in Noord-Holland.

om vegetaties met kleine leeuwentand aan een nader onderzoek te onderwerpen.

Verspreiding

Kleine leeuwentand is een typische West-Europese soort. Het zwaartepunt van de verspreiding in ons land ligt in de duinen. In het binnenland is ze minder algemeen. In het noordoosten van ons land en in Zuid-Limburg is de soort zeldzaam. In Noord-Holland ligt het zwaartepunt in de duinen en het veenweidegebied. Daarbuiten is het een typische soort van wegen. Hier lijkt sprake van achteruitgang, maar dit komt vooral omdat wegbbermen in de periode 1996 – 2011 veelal niet meer zijn geïnventariseerd. Hetzelfde geldt voor het westelijk havengebied bij Amsterdam.

Theo Baas
baas0828@planet.nl